

obsah

Předmluva	7
Poděkování	9
Úvodem	10
Výběr poznatků o člověku	13
Člověk a jeho prostředí	14
Lidé si různě vedou v životním boji (14) – Složitě nervové pochody podmínkou lidského způsobu života (15) – Podklady chování, s nimiž se rodíme (16) – Život vyžaduje pohotovou orientaci a přizpůsobivost (17) – Přizpůsobivost nestačí (18) – Člověk dovede myslet, mluvit, zodpovědně jednat (18) – Duševní život člověka je velice mnohotvárný (19) – Každý člověk je individualitou – osobností (20) – Zvláštnosti nervových pochodů a osobnost (21) – Charakter je nejzávažnější stránkou lidské povahy (22)	
Souhrn	23
Z čeho se člověk utváří	24
Význam zárodečné buňky (24) – Význam zdravého vývoje člověka (24) – Význam společenského prostředí (25) – Rozhodující úloha výchovy (26) – Význam životních zkušeností (27) – Prvým zdrojem zážitků a zkušeností je rodina (27) – Vliv „dílny lidskosti“ (28) – Kamarádi (29) – Význam domovů, internátů, masových organizací (30) – Výchovné vlivy povolání a pracoviště (30) – „Škola“ manželství a rodičovství (30) – Vliv kritických životních zkušeností (31) – Nejúčinnější zážitky a zkušenosti (32) – Možnost sebevýchovy (32) – Bytí určuje vědomí (33)	
Souhrn	34
Výzková období	34
Prvý rok života (35) – Období prvního dětství (36) – Období druhého dětství (36) – Léta před dospíváním (37) – Dospívání (puberta) (37) – Mladiství (adolescence) (39) – Třetí desítka života (39) – Mezi třicátým a čtyřicátým rokem (40) – Páté desetiletí života (40) – Šesté desetiletí (40) – Šedesátý rok a stáří (41)	
Souhrn – důsledky	42
Některé rozdíly mezi mužem a ženou	43
Poznávání sebe a jiných	45
Význam zevnějšku a vystupování (45) – Co je pod povrchem člověka (46) – Proníkejme k jádru člověka (46) – Člověka třeba dlouho pozorovat a porozumět mu (47) – V životě není postav z pohádek (48) – Nad nikým se nemá lámat hůl (48)	
Souhrn	49
Literatura	49
Příkladní lidé	52
<i>Ušlechtilý člověk za poutavým zevnějškem</i>	52
<i>Vykřesal se z něho člověk</i>	54
<i>V boji s minulostí</i>	56
<i>Nevdala se</i>	58
Společné rysy příkladných lidí	61
Literatura	62

Lidé nevyrovnaní, pokřiveného charakteru, podivíni	63
<i>V úniku před lidmi</i>	67
<i>Vše jí bylo málo</i>	72
<i>Zatrpklý</i>	74
<i>Věčně nešťastná</i>	77
<i>Ve vysokém životním stylu</i>	79
<i>Aby se jí každý zabýval</i>	82
<i>Změnil se nemocí</i>	86
Souhrn a závěry	88
Možnosti a způsoby výchovného předcházení	89
Literatura	95
Lidé duševně omezení	96
Těžké stupně slabomyslnosti (96) – Projevy debilů (98) – Podstatné rysy duševně omezených (99) – Příčiny vzniku duševní omezenosti a cesty, jak jí předcházet (99) – Podíl výchovy (100) – Organizační opatření (101) – Možnosti výchovy u duševně omezených (101) – Problémy praxe (102) – Je třeba rodičům říci pravdu a bojovat proti předsudkům (102)	
<i>Zaostává a vyrušuje</i>	103
<i>Vyrůstaly jako ve skleníku</i>	105
<i>Betku netěší život</i>	108
Souhrn	110
Literatura	111
Neurotici	112
Vznik neuróz – (112). – Odolnost vůči neuróze je různá (114) – Člověk má různé velký podíl na příčinách své neurózy (115) – Neuróza jako neuvědomělý návyk – (116) – Vztahy mezi onemocněním a příčinami jsou složité (117) – Nervové pochody při neurózách (118) – Příznaky neuróz jsou pestré (118) – Neurózy mohou vzniknout v každém věkovém období (119) – Neurózy jsou vyléčitelné (120) – Základní cesty předcházení neurózám (120) – Vliv společenského zřízení a naše úkoly (120) – Podíl výchovy (122)	
<i>Kdo by poradil?</i>	122
<i>Utýrán nutkavými myšlenkami</i>	125
<i>Neví, co by chtěla</i>	128
<i>Člověk samá rána</i>	131
<i>Skutečně kradla?</i>	134
<i>Prvá láska</i>	137
<i>Příklady tábnou</i>	141
<i>Neuspokojená</i>	143
<i>Neuróza zcela časová</i>	147
<i>Jirka měl ve škole záchvat</i>	150
Rodinné poměry neurotiků	152
Jak může výchova pomoci v předcházení neurózám	156
Význam harmonizování osobnosti (156) – Způsoby ochrany člověka (157) – Učínme člověka schopným ušlechtilého životního boje (160) – Učme mládež, aby ovládala své city a jednání – učme ji kázní (163)	

Souhrn	165
Literatura	165
Pijáci a alkoholici	167
Boj proti alkoholismu je věcí všech (169) – Člověk se alkoholikem nerodí, může se jím však stát (169) – Vývoj onemocnění (169) – Podstata a důležitost léčby (173) – Organizace protialkoholní péče (174) – Nemoci je lépe předcházet, než ji léčit (175) – Děti, mládež a alkoholické nápoje (175) – Podíl výchovy (177)	
<i>Dobrák</i>	178
<i>Postrach rodiny</i>	181
<i>Rezignovaný</i>	186
<i>Zklamaná</i>	190
<i>Bez přístřeší</i>	193
<i>Student</i>	197
<i>Lékař</i>	201
<i>Statečný</i>	203
Rodinné poměry alkoholiků (207) – Problémy manželství alkoholiků a problémy výchovy jejich dětí (211) – Typy alkoholiků (213) – Pohnutky k pití (214) – Jak alkoholismu výchovně předcházet (215)	
Souhrn	216
Literatura	217
Pohlavně nestáli	219
Kde začíná pohlavní nestálost	221
Předmanželský pohlavní styk a jeho okolnosti (223) – Jak je tomu s předmanželským pohlavním životem žen? (224) – Předmanželský styk a pohlavní nestálost (226) – Mimomanželský styk (227)	
Shrnujeme	229
Příčiny a důsledky pohlavní nestálosti	229
<i>Chtěla se vdát</i>	231
<i>Měla všechno</i>	232
<i>Na dně bídy</i>	233
<i>Životem ubitá</i>	233
Co je příčinou pohlavní nestálosti? (238) – Proč není pohlavní nestálost společensky žádoucí (241) – Co tedy dělat? (243) – Jak to vidí ženy (245)	
Shrnujeme (252) – Mějme na zřeteli celého člověka (253)	
Literatura	258
Lidé, kteří přestoupili zákon	259
<i>Mladý virtuos</i>	259
Obecně o přestupování zákona (265) – Pokusy o vysvětlení provinilectví biologickými (vnitřními) činiteli (266)	
<i>Před vojenským soudem</i>	267
<i>Jménem pěstního práva</i>	267
Podíl špatné výchovy na vzniku provinilectví (269)	
<i>Jako by mu z oka vypadl</i>	269
<i>Náruživý cestovatel</i>	271
Společenské zřízení a přestupování zákona (272) – Rozhodující vlivy kolektivu a životních perspektiv (275) – Prameny trestné činnosti u nás (276) – Jak předcházet proviněním mladistvých (276)	

Souhrn (možnosti výchovného předcházení)	279
<i>Mladý virtuos</i> (dokončení)	282
Literatura	284
Před ukončením	285
Pohled zpět (285) – Člověk je tím nejcennějším (288) – Aby byl náš život radostnější (288)	